

4 Pracovisko za polárnym kruhom 8 Aké boli fašiangy 9 Vyhodnotenie participatívneho rozpočtu

Nehádzme všetko do jedného vreca

V poslednom čase sa čoraz viac hovorí o uhlíkovej stope, cirkulárnej ekonomike, o oceánoch zamorených plastmi a iným odpadom. Vyjadrenia „expertov“ v tinedžerskom veku na svetových fórach vyvolávajú rozpaky, a tak je namieste položiť si otázku, ako to v našom blízkom aj vzdialenom okolí vyzerá?

Stačí sa prejsť z Poník na Ponickú Hutu a ďalej do Veľkej doliny a všimnúť si jarky, potoky aj priekopy pri ceste. Nájdeme tam pohodené fľaše, ktoré nezodpovední šoféri alebo chodci jednoducho vyhodí, pretože obal prestal plniť svoju funkciu a načo by sa obťažovali myšlienkou dať ho do odpadkového koša alebo vrátiť späť do obehu. Prečo aj, keď som si za tú colu či minerálku zaplatil. A že tam fľaša bude aj o desať rokov v nezmenenej podobe? Nie je to môj problém.

Fakt je, že naše okolie je doslova zamorené obalmi z umelých, pre prírodu cudzích hmôt na báze polymérov uhľovodíkov, nazývaných vo všeobecnosti plasty. Plasty ako obalové materiály sa začali používať v druhej polovici minulého storočia a koncom deväťdesiatych rokov došlo u nás k ich masívnemu rozšíreniu, najmä zavedením tzv. PET fliaš na prepravu nápojov od výrobcov

k spotrebiteľovi. PET fľaša (polyetylén tereftalát - termoplast zo skupiny polyesterov) má oproti obalu zo skla množstvo výhod. Najvýznamnejšia je nižšia hmotnosť obalu, čo zlepšuje ekonomiku distribúcie nápojov a samotnú manipuláciu, a tiež skutočnosť, že obaly sú prakticky nerozbítné. Rovnako ako sklo, aj PET fliaše sú recyklovateľné do podoby fliaš, viazacích pásov alebo polyesterových vlákien. Ozaj, vedeli ste, že obľúbené flísové bundy sa väčšinou vyrábajú z PET fliaš?

Pokračovanie na str. 3 ►

Môj prvý rok vo funkcii poslanca obecného zastupiteľstva

Katarína Piarová

Uplýnul rok, čo sa spolu s ďalšími poslancami obecného zastupiteľstva veziem vo vlaku, ktorý má určitý smer. Vlak, do ktorého som nastúpila vďaka vám, Poničania. Na začiatku som nastúpila s nadšením, očakávaniami a výzvami, s ktorými sa veziem aj teraz. Keďže som vo funkcii poslankyne po prvýkrát, musím sa priznať, že som mala aj

obavy, samozrejme, neraz opodstatnené, nakoľko pracovať vo verejnom záujme nie je jednoduché. Je to skôr výzva spojená s naplňaním určitých cieľov. Či už mojich, vašich, ale hlavne našich spoločných „ponických“ cieľov.

Ako predsedníčka školskej komisie sa snažím, aby deti v našej obci okrem vzdelávania mali aj možnosť získavať nové vedomosti a zručnosti prostredníctvom iných aktivít, ako je napríklad projekt Mňamko-

vo, určený deťom od troch rokov. Deti získavajú nové poznatky v duchu hesla „tu a teraz“. Dôležité súčasť tvoria aj kultúrne akcie, ktoré spolu s organizátormi realizujeme tak, aby ste si ich užili najviac vy, milí Poničania. Vo vlaku sa ale stále veziem spolu s novými výzvami, očakávaniami, už aj sklamaniami, ale najmä s vašimi pripomienkami a návrhmi, ktoré som ochotná prijímať kdekoľvek a kedykoľvek ma stretnete. ►

Veronika Poliaková

Rozhodnutie kandidovať za poslankyňu vzniklo ako prirodzená potreba podieľať sa na živote v obci a presadzovať záujmy jej občanov, pokiaľ sú v súlade so záujmami obce. Zjednodušene povedané, v kompetencii starostky obce je príprava materiálu, ktorý je v pôsobnosti obecného zastupiteľstva, a v kompetencii poslancov je zaujať stanovisko k daným problémom.

S odstupom času môžem úroveň našej doterajšej spolupráce hodnotiť len pozitívne. Teší ma, že naše

osobné stretnutia sprevádza otvorená diskusia, a aj napriek prirodzenej osobnostnej a názorovej rozdielnosti sledujeme spoločný cieľ - verejný záujem. Ja osobne vnímam požiadavky občanov veľmi zodpovedne, a pokiaľ sa týkajú uspokojenia ich každodenných potrieb v sociálnej oblasti, snažíme sa ich v komisii zdravotníctva, sociálnych služieb a marginálnych skupín, ktorej som predsedníčkou, vybaviť urýchlene. Hoci viem, že riešenie niektorých záležitostí v podmienkach samosprávy trvá dlhší čas, som presvedčená, že zámery, ktoré som si určila na začiatku volebného obdobia, budú zrealizova-

né a prispieť k skvalitneniu života občanov.

Výhodou komunálnej politiky je, že má blízko k ľuďom, umožňuje spoznať nielen ich potreby, ale aj ich potenciál. Ako poslankyňa som sa začala viac zaujímať o dianie v obci a spoznala som množstvo ľudí, ktorí sa počas roka aktívne zapájajú do rôznych kultúrnych, športových a spoločenských akcií organizovaných obcou, cirkvou, školou, združeniami, ale aj jednotlivcami. Vám všetkým sa chcem poďakovať, patrí vám moja obrovská úcta, pretože venujete čas a neraz aj prostriedky na to, aby ste spojili ľudí a podporili dobrú myšlienku.

Spomínam, myslím, navrhujem...

Vážený spoluobčan, po vyše roku môjho pôsobenia v Obecnom zastupiteľstve obce Poniky (ďalej len ObZ) sa k Vám prihovám ako poslankyňa ObZ a predsedníčka Komisie životného prostredia, výstavby a územného plánu pri ObZ (ďalej len Komisie ŽP, V a ÚP) a hneď v úvode sa chcem strdne poďakovať všetkým, ktorí mi vo voľbách do orgánov samosprávy obce (10.11.2018) odovzdali svoj hlas.

Pokúsim sa zrekapitulovať vyhodnotiť a objektívne posúdiť toto obdobie, ako aj predchádzajúce volebné obdobia. Moje myšlienky, úvahy, návrhy budú v texte ovplyvnené tou skutočnosťou, že som v rokoch 2002-2009 v obci Poniky pôsobila ako starostka ako aj tým, že som bola roky, do odchodu na starobný dôchodok, zamestnaná na Mestskom úrade v Banskej Bystrici vo vedúcich funkciách.

V podstate som sa sama sebe pýtala, prečo chcem kandidovať, už ako dôchodkyňa, za poslankyňu ObZ. Odpoveď je v podstate uvedená v druhom odstavci tohoto článku. Do volieb som išla jednoznačne s predstavou, odovzdať bohaté skúsenosti, z komunálnej politiky, strednej a mladšej nastupujúcej generácii. Samozrejme by sa uvedené malo ozrkadliť kladne, hlavne na ďalšom rozvoji našej obce. T. č. konštatujem, že až ďalšie roky tohoto volebného obdobia ukážu, či sa moje, ale hlavne predstavy občanov, naplnili.

Špecifické obdobie pre obce a mestá nastalo v roku 1990/1991, t. j. po zániku národných výborov, kedy majetok štátu vo veľkej miere prešiel do vlastníctva miest a obcí. Aj prenesený výkon štátnej správy (napr. oblasť infraštruktúry, školstva, sociálnej politiky a pod.) na mestá a obce si vyžiadal veľké úsilie zvládať administratívno právne úkony.

Z môjho pohľadu hodnotím, každé volebné obdobie od roku 1990 za obdobie normalizácie, ktoré bolo za-

merané hlavne na zhodnocovanie, zveľaďovanie majetku obce. Najvýraznejšia zmena v tom čase nastala v oblasti hospodárenia s lesmi, ktoré po prevzatí od štátnych lesov sa pretransformovali do obchodnej spoločnosti. Môj názor na existenciu majetku obecných lesov poznajú viacerí občania a je nemenný, pre mňa ide o rodinné striedro, o ktoré sa treba starať spôsobom riadneho hospodára a v nezmenšenej miere zachovať (ťažba=výsadbá).

Netrúfam si t. č. vyhodnotiť ekonomiku/hospodárenie obecných lesov, kvalifikované zjednodušené stanovisko by mali podať kompetentní/zainteresovaní zástupcovia obchodnej spoločnosti, hlavne dozorná rada.

Ďalej konštatujem, že v každom volebnom období, každý zo starostov spolu s poslancami ObZ ako aj s výkonnými pracovníkmi obce priebežne od roku 1990 až do roku 2018 zabezpečovali všetky potrebné úkony, služby, zhodnocovanie, zveľaďovanie majetku obce. Komplexné vyhodnotenie jednotlivých období nechávam na každého z Vás občanov. Ja ďakujem Bohu za všetko to čo sa podarilo v minulom období v obci vybudovať, vylepšiť, zhodnotiť, zabezpečiť a zároveň ďakujem všetkým tým, čo sa o to zaslúžili. Túto vetu som povedala na usta-

novujúcom ObZ v decembri 2018 keď som konštatovala, že nové vedenie obce musí ísť intenzívne ďalej, nadviazať na všetko dobré, t. j. pokračovať na zveľaďovaní našej peknej obce a jej prilahlých častí Ponická Lehôtka a Ponická Huta, ako aj naplňovať volebný program starostky obce, nevynímajúc ani volebné programy poslancov ObZ.

Ja len zjednodušene uvediem, že počas roka 2019 sa podarilo vedeniu obce zabezpečiť zahájenie výstavby telocvične pri budove základnej školy, ktorá je t. č. v štádiu kolaudácie, ObZ schválilo výstavbu budovy KOMUCE, ktorá by mala byť realizovaná po asanácii Kultúrneho domu na Ponickéj Hute, počas celého roka sa zabezpečovali rôzne kultúrne a spoločenské akcie, priebežne sa vylepšuje vyučovací proces, ako aj vybavenosť budov základnej a materskej školy a pod. Bližšie informácie sú konkrétne uvedené v uzneseniach ObZ a vo zverejnených dokumentoch, ktoré sú pravidelne zverejňované na stránke obce.

Za veľmi dôležité považujem oboznámiť sa s ďalšími pripravovanými - rozpracovanými investičnými akciami, z dôvodu ich zložitosti, resp. komplikovanosti. ObZ odporučilo starostke obce zvoliť verejné zhromaždenie občanov našej obce, vrátane občanov prilahlých častí Ponická Lehôtka a Ponická Huta v termíne do konca marca 2020 a to zdôvodniť, aby sa široká verejnosť riadne oboznámila s návrhmi zámerov (výstavba domu seniorov, výstavba chodníkov, zmeny a doplnky územného plánu obce Poniky, individuálna bytová výstavba-IBV, výstavba výhľadkovej veže, resp. iné akcie) ďalej, aby sa vykonávali ďalšie záležitosti týkajúce sa činnosti/služieb a diania v našej obci (zabezpečovanie služieb v oblasti zimnej a letnej údržby, parkovací systém, podmienky prevodu majetku obce v prospech iných osôb, podmienky stavebných konaní, rozvoj cestovného ruchu, podpora podni-

katelského prostredia, dodržiavanie rýchlosti v obci a pod.) zároveň, aby boli vyhodnotené/vykonávané riziká, ktoré s uvedením súvisia. Názory občanov by boli veľmi dobrým stimulom prijať také uznesenie ObZ, ktoré by spĺňali predstavy našich občanov, v prioritnom poradí tak, ako boli odporúčené občanmi našej obce. Ja osobne budem veľmi rada, keď sa tohoto verejného zhromaždenia zúčastní čo najvyšší počet našich občanov vrátane občanov Ponickéj Lehôtky a Ponickéj Huty.

Zo záležitostí, ktoré by mali byť predmetom verejného zhromaždenia, uvediem niekoľko postrehov svojich vlastných, ale aj tých, ktoré uvádzali niektorí občania našej obce. Čo sa týka služieb - zber odpadov rôzneho druhu sa zabezpečuje firmou Marius Pedersen pravidelne podľa harmonogramu. Počas roka 2019 sa však okolo 1100 litrových kontajneroch (kovy, sklo, papier), nachádzajúcich sa na verejných priestranstvách, hromadili kopy týchto odpadov. Tento nežiaduci jav treba pravidelne monitorovať, odstraňovať a okolie upravovať/čistiť.

Náročné a pracné počas celého roka, okrem zimných mesiacov, bolo zabezpečovanie vývozu odpadov z dvorov a záhrad rodinných domov, kopy sa vytvárali opakovanne/stále v intervaloch aj mimo vývozných termínov. Tieto kopy konárov, trávy, zelene našu obec znečisťovali počas celého roka. Do budúcnosti sa vyžaduje, aby tieto práce boli zo strany obce koordinované a termíny vývozu v dostatočnom časovom horizonte určené a oznámené občanom (jar, jeseň). Intenzívne vyvážanie bioodpadov z dvorov a záhrad do budúcnosti môže mať vplyv k navýšeniu ročnej sadzby za vývoz odpadov, nakoľko ide o nie málo finančné prostriedky, ktoré s likvidáciou odpadov súvisia. Čas vynaložený na opakovaný vývoz bioodpadu by mali pracovníci obce venovať letnej aj zimnej údržbe

miestnych komunikácií, chodníkov, cintorínov, ihrísk, verejných priestranstiev a všetkých budov, ktoré sú vo vlastníctve obce. Problém vidím aj v tom, že každoročne ubúda nezamestnaných pracovníkov, ktorí tieto práce zabezpečovali prostredníctvom úradu práce.

Počas roka občania poukazovali aj na problém parkovania motorovými vozidlami, ktoré sú zaparkované na verejnej zeleni a na častiach miestnych komunikácií. Z tohoto dôvodu bola, je a pri pretrvávajúcom tomto problému bude, sťažovaná zimná aj letná údržba verejných priestranstiev a komunikácií.

Pri posudzovaní odpredaja pozemkov vo vlastníctve obce v prospech fyzických, resp. právnických osôb Komisia ŽP, V a ÚP individuálne posudzuje každú žiadosť. Do budúcnosti je potrebné viac sa zamerať

na doriešenie vzťahu k pozemku/om pre potreby prechodu a prejazdu na pozemky vo vlastníctve fyzických, ale aj právnických osôb, ako aj doriešenie trvalého parkovania pri rodinných domoch.

Zo skúseností viem, že ľudia trápia oveľa viac problémov, myslím si, že tieto treba otvorene/priebežne, v čase vzniku zo strany občanov, riešiť prostredníctvom vedenia obce a pracovníkov obecného úradu, ktorí sú kompetentní a povinní, v súlade s platnými zákonmi a ustanoveniami, tieto vyriešiť, nevynímajúc z tejto povinnosti ani poslancov ObZ.

Ešte uvádzam, že pri výkone svojej funkcie som mala vždy na pamäti citlivo a profesionálne disponovať s verejnými finančnými prostriedkami, preto sa aj toho času, ako poslankyňa ObZ, snažím posudzovať/pripomienkovať jed-

notlivé položky návrhu rozpočtu obce. Musíme si všetci kompetentní uvedomiť, že príjmová časť rozpočtu obce je tvorená hlavne z miestnych a podielových daní a nájmu z obecných lesov, preto musia byť aj výdavky rozumne posudzované a vynakladané.

Záverom by som chcela poďakovať všetkým členom Komisie ŽP, V a ÚP za účasť na piatich jej zasadnutiach, aj za aktívne riešenia všetkých záležitostí, ktoré boli v roku 2019 prerokovávané.

Keď som po vyše roku nahliadla do môjho predvolebného programu, zaujali ma vety, ktoré si dovoľm uviesť v plnom znení „Želám si, aby novozvolený starosta úzko spolupracoval so zvolenými poslancami, rešpektoval návrhy komisií, ktoré sú poradným orgánom starostu, aby sa brali do úvahy názory

občanov a objektívne sa rozhodovalo v rámci vymedzených kompetencií, aby sa pracovalo v prospech všetkých občanov našej obce, aby neboli zvýhodňované len niektoré skupiny ľudí, resp. jednotlivci. Rodinkárstvo, klientelizmus, korupcia sú mi cudzie. Rozhodovanie o správnej veci musí mať rovnaké pravidlá, nesmú sa robiť rozdiely.“ Na tomto konštatovaní, aj s odstupom času, trvám.

Želám všetkým občanom našej obce zdravie, šťastie, lásku a splnenie všetkých snov a túžob. Som presvedčená, že keď budeme jeden duhého načúvať náš život sa trošičku, trošičku zmení, nie k horšiemu, ale k lepšiemu.

S úctou Oľga Koscová, poslankyňa ObZ

Článok na žiadosť jeho autorky neprešiel jazykovou a štylistickou úpravou

Nehádzme všetko do jedného vreca

► Pokračovanie z 1. strany

To isté možno povedať o koberčekoch do áut, zvukových izoláciách a rôznych iných výrobkoch, s ktorými denne prichádzame do kontaktu.

Pre konštruktérov a výrobcov sú plasty s ich fyzikálno-chemickými vlastnosťami často jediná voľba. Veľkou výhodou je, že po použití ich možno opäť roztaviť a pretvoriť na iný výrobok. Predtým sa však musia pozbierať, vytriediť a prepraviť do recyklačného závodu na konkrétny typ plastov, kde sa čistia, drvia a spracúvajú.

Život bez plastov si dnes nevieme predstaviť. Ak by sme ich chceli úplne vylúčiť, výrobcovia potravín by sa museli vrátiť k obalom zo skla a papiera, na motorové oleje by sa znovu museli používať kovové rúrky, oblečenie by bolo výhradne z prírod-

Príklad odpadu	Plast	Spôsob recyklácie	Výrobok po recyklácii
Telo PET fľaše	polyetyléntereftalát	drvenie, pranie, zvyšovanie vnútornej viskozity	telo PET fľaše, viazacia páska, vlákno
Vrchnák z PET fľaše	vysokohustotný polyetylén	drvenie, pranie, flotácia, extrudovanie	vodovodné rúry, palety, smetné koše, prepravky na pivo
Plastové okno	polyvinylchlorid	drvenie, pranie	plastové okno
Igelitová taška	nízkohustotný polyetylén	rezanie, pranie, aglomerácia, vyfukovanie	agrofólia
Nálepka na PET fľaši	polypropylén	pranie, flotácia, aglomerácia, extrudovanie	vedro, plastová paleta, podblatníky na autách
Vnútrotný plast z chladničky	polystyrén	drvenie, pranie, flotácia, extrudovanie	kvetináč na priesady
Obal na mrazené potraviny	expandovaný polystyrén	zmršťovanie, drvenie, pranie, extrudovanie	polystyrén na zatepľovanie budov

ných látok - vlna, bavlna, prírodné hodváhy, prístrojové dosky v autách by boli z kovu alebo dreva. Znížila by sa ťažba ropy a jej cena by klesla... nereálne?

Daňou za komfort sú znečistené lesy, moria... Dôvodom znečistenia nie je ani tak samotné používanie

plastov, ale spôsob nakladania s plastovým odpadom. Nám všetkým, celej našej planéte by prospelo, keby sme sa zamysleli nad tým, či naozaj potrebujeme všetky produkty z reklamných letákov zabalených v plaste, či nie je lepšia voda z vodovodu alebo zalievací čaj namiesto coly z PET fla-

še alebo syr bez fólie. A ak raz obal alebo iný výrobok splní svoju funkciu, prekonalme svoju pohodlnosť a dajme ho tam kam patrí – do žltého vreca, ktoré je prvou zastávkou na ceste za jeho novým využitím, a nie do prírody alebo na skládku.

Peter Matula

Lyžiarsky výcvik

V stredisku Ski Malinô Brdo sa v januári uskutočnil „premiérový“ lyžiarsky výcvik za účasti 36 žiakov druhého stupňa ponickéj školy. Jedenásti začiatočníci zvládli jazdu na vleku, jazdu v pluhovom oblúku v obojstrannom prívrate, ôsmi už aj jazdu na sedačkovej lanovke.

Pod dozorom inštruktorov sa im celkom dарило a posledný deň zlyžovali aj náročný svah.

Pokročili lyžiari sa zdokonalili v carvingovej technike. Najlepší dostali ocenenia a pre všetkých boli pripravené sladké odmeny. S uspokojením konštatujem, že sa nikto nezranil.

Techniku lyžovania sme so žiakmi preberali aj mimo svahu, premietali sme im krátke metodické videá.

Žiakov zaujala aj prednáška člena horskej služby Veľká Fatra aj návšteva pamiatkovej rezervácie ľudovej architektúry vo Vlkolínci. Voľný čas si vyplňali spoločenskými hrami – napr. izba baví izbu, karaoke a pod.

Na výcviku sa deti priučili základom lyžovania, samostatnosti i väčšej istote na svahu, okrem toho im spoločný pobyt na horách priniesol nezapomenuteľné zážitky. Dostali aj pochvalu za slušné správanie a dodržiavanie bieleho kódexu lyžiara, čo hreje pri srdci hlavne nás učiteľov.

Mária Janovčíková

Podzemné pracovisko za polárnym kruhom

Keď sa povie Švédsko, väčšina z nás si predstaví Vikingov, civilizáciu s zásahmi nedotknutej prírody, žiživý sociálny systém, polárnu žiaru a všeličo iné. Škandinávské krajiny nepatria medzi lacné turistické destinácie, zrejme aj preto majú naši pred nimi rešpekt a tak trochu ich obchádzajú. Cestovať však môžeme aj s obmedzeným rozpočtom za predpokladu, že spustíme z nárokov na drahú letenku, na komfortné bývanie v hoteli, stravovanie v reštauráciách. Tento spôsob spoznávania sveta je podľa môjho názoru vlastný skôr mladým ľuďom túžiacim po dobrodružstve. Nie sú spútaní spoločenskými konvenciami, majú odvahu ísť do neznáameho, nepoznajú jazykové bariéry..., a tak si hľadajú prácu ďaleko od domova. Vyštudovaná geodetka z Poník Zuzana Janovčíková (na fotografii) prijala pred šiestimi rokmi ponuku pracovať v Laponsku na severe Švédska v železnej bani patriacej štátnej ťažobnej spoločnosti Luossavaara – Kiirunavaara Aktiebolag /LKAB/.

Ako ste sa tam dostali?

Spolužiak z vysokej školy, ktorý vo Švédsku v tom čase už dva roky pracoval pre českú geodetickú firmu, sa mi ozval, že hľadajú do firmy posily. Poslala som životopis, pozvali ma na pohovor a o mesiac som cestovala do Švédska.

Česká firma, pre ktorú som pracovala, funguje vo Švédsku ako subdodávateľ geodetických služieb na stavby rôzneho typu - tunely, mosty, cesty, budovy, technologické parky a iné.

Na pohovore som dostala ponuku ísť pracovať do bane pre firmu,

ktorá tam buduje infraštruktúru. Najprv som ostala zaskočená, lebo vidina práce v bani ďaleko za polárnym kruhom znela šialene aj pre mňa, ale šéf ma uistil, že sa nemám čoho báť, no a nakoniec, bola to výzva.

Je medzi vašimi kolegami viac Slovákov?

Počas môjho pôsobenia mala geodetická firma 15 ľudí, z toho traja sme boli zo Slovenska, ostatní z Česka.

V bani okrem mňa nebol žiaden Slovak, iba jeden český kolega, kto-

rý sa so mnou striedal na zmeny. Pracovali sme teda ako subdodávateľ geodetických služieb pre stavebnú firmu, ktorá razila tunel.

Pracovalo sa na dve zmeny, od 5.00 do 14.30 a od 13.30 do 23.00. Odpaly sa vykonávali po polnoci a vtedy v bani, okrem odpaľovačov, nesmel byť nikto iný. Po odpálení sa musí v priestore usadiť prach a je potrebné eliminovať škodlivé látky, aby sa tam dalo opäť pracovať.

Väčšina z nás nemá ani najmenšiu predstavu o prostredí, v ktorom sa pohybujete - o najväčšej podzem-

nej železnej bani na svete. Priblížte nám ho.

Spoločnosť LKAB má dve podzemné bane. Ja som pracovala v druhej najväčšej - v Malmbergete - nachádza sa 120 km južne od najväčšej bane v Kirune. Hlavný rozdiel medzi týmito dvoma banami je, že v Kirune je iba jedno ložisko železnej rudy, no v Malmbergete je ich dvadsať, a to na ploche približne 100 km², ako potvrdzujú najnovšie výskumy. Do bane sa vchádza tunelom po asfaltovej ceste, ktorá má dva pruhy s obojsmernou premávkou. Do tunela sa na šírku a výšku zmestia vedľa seba dve nákladné autá, ktoré zväzujú rudu z bane. Baňa má dnes tri hlavné úrovne v hĺbke 600, 1 000 a 1 250 metrov. V Kirune ešte viac, tam je najnižšia hlavná úroveň v hĺbke 1 365 metrov.

Do bane sa teda jazdí autami, nákladnými alebo osobnými, maximálna povolená rýchlosť je 50 km/h. Od portálu do najspodnejšej hlavnej úrovne to trvá približne 20 minút. Sklon je 14 percent. V bani sa okrem áut nachádzajú aj stavebné a ťažobné stroje, ktoré sa podľa potreby presúvajú medzi ložiskami.

Keď ťažobné práce začali pred rokmi ohrozovali základy Kiruny, vláda rozhodla o presťahovaní celého mesta o pár kilometrov ďalej. Tento jedinečný, náročný a dlhodobý projekt sa dotýka dvadsiatich tisícov obyvateľov. Asi z toho nie sú nadšení. Alebo s tým počítali?

Zatiaľ čo väčšina budov bola zbúraná a znova postavená na novom mieste, mnohé historické a kultúrne významné stavby bolo potrebné premiestniť. Opatrne a šetrne pomocou nákladných vozidiel, prívesov a výkonných traktorov, ako aj zariadení potrebných na presné zdvíhanie a umiestňovanie. Projekt zahŕňa vybudovanie nového námestia s radnicou, turistickým centrom, železničnou stanicou a historickou hodinovou vežou. Na tomto sme sa ako dodávateľ geodetických služieb podieľali. Moji kolegovia vytyčovali aj stavbu železničnej stanice a radnice.

Malmberget sa presúva tiež. V meste už dnes skoro nik nebýva, obyvatelia sa presunuli do susedného, tri kilometre vzdialeného Gällivare. Na rozdiel od Kiruny sa niektoré domy nestahujú, ale búrajú a stavajú nové, ďalšie zase nechávajú na pôvodnom mieste. Táto oblasť, vzhľadom na riziko prepadnutia, je obohnaná plotom. V tých domoch, samozrejme, už nikto nebýva.

Niektorí obyvatelia sa s tým ťažko zmierujú, ale väčšina to rešpektuje, pretože ako sami hovoria, ťažba rudy ich živí. To platí pre obe mestá, Malmberget aj Kirunu.

▲ Raziaci stroj v bani Malmberget.

► **V čom spočíva tajomstvo železnej rudy za polárnym kruhom, čím je výnimočná?**

Podľa oficiálnych informácií je baňa v Kirune najväčšia a najmodernejšia baňa na železnú rudu na svete, baňa v Malmbergete je druhá najväčšia. Intenzívna vulkanická činnosť v minulosti vytvorila veľmi kvalitnú rudu, ktorej výsledný produkt obsahuje 70 % železa. Obe bane sú moderne vybavené. V Kirune vyprodukuje za rok 27,3 miliónov ton surovej rudy, v Malmbergete 17,4 miliónov ton. Pre lepšiu predstavu, firma LKAB vyťaží za jeden deň vo svojich baniach toľko rudy, že by to stačilo na postavenie šiestich Eiffelových veží.

Práca, ktorú vykonávate, nie je pre pohodlných. Neľutujete, že ste nedali prednosť vykúrenej kancelárii s počítačom?

Neľutovala som, bol to zážitok na celý život. Ja som dobrodružný človek, ktorý má rád aktívny pohyb a výzvy.

Počula som, že v Škandinávii sa žiaci základnej školy povinne učia angličtinu. Potom neprekvapí, že každý, koho na ulici stretnete, aj chýžná v hoteli, policajt, či predavačka v laponskom supermarkete, hovorí po anglicky. Pre vás bola angličtina jednou z podmienok prijatia. Ale čo švédčina? Ako vám ide?

Angličtinu sa učia nielen v škole, ale aj sledovaním televíznych filmov, ktoré vysielať v pôvodnom znení so švédskymi titulkami. Niektoré detské programy sú síce nadabované, ale len pre deti do určitého veku.

Moja švédčina je dnes na úrovni B2, čo znamená, že som stredne pokročilá, inak povedané, som schopná komunikovať so zákazníkmi na úradnej úrovni ústne aj písomne,

▲ Nezabudnuteľná jazda na 20 km okruhu v okolí Kiruny. Na horizonte Národný park Abisko.

rozumiem napríklad divadelnému predstaveniu, politickým diskusiám, dokumentárnym filmom...

Neboli ste spočiatku zmätená z množstva dialektov /6/ pri spoznávaní krajiny a ľudí?

Každý jazyk má dialekty a nárečia, takže som sa nad tým nejako špeciálne nepozastavovala. V meste, kde žijem, sa okrem švédčiny používa aj „bondska“, čo je starý typ „farmárskej“ švédčiny a od oficiálnej sa výrazne odlišuje. V Laponsku sa okrem švédčiny hovorí aj po laponsky, a to je tiež úplne odlišný jazyk. Hovoria

ním iba pôvodní obyvatelia - Laponci. V oblasti Skåne na juhu Švédska zase rozprávajú tak, že nevyslovujú písmeno R a tak to znie trochu ako dánčina.

Čo bolo pre vás na začiatku najväčším prekvapením?

Je viac vecí, ktoré ma príjemne prekvapili. Bola som užasnutá z otvorenej, transparentnej a slobodnej spoločnosti bez predsudkov a neustáleho odsudzovania. Keď mi ponúkli prácu v bani, mala som predsudky voči pracovnému prostrediu, kde sú prevažne muži.

Nemala som s tým dobré skúsenosti, ale prestala som sa tým zaoberať hneď po prvom týždni. V prvom rade som pre nich bola rovnocenný kolega, bez ohľadu na pohlavie a národnosť, a všetko sa zaobišlo bez zbytočných komentárov. A nebolo to iba tak, naoko. Keď som po čase svojich kolegov bližšie spoznala, rozprávali sme sa o spoločenských a kultúrnych odlišnostiach.

No a na švédčine ma asi najviac prekvapilo to, že máme veľa rovnako alebo podobne znejúcich slov, ktoré majú rovnaký význam a ktoré bežne používame aj v slovenčine, ►

▲ Každoročne v polovici februára vysekajú do ľadu na rieke Skellfteälven (v meste Skellefteå) bazén, v ktorom si merajú sily plavci v medzinárodnej súťaži.

► napríklad šunka - píše sa skinka, číta šinka, fotel - fätelj, fotelj, flaška - flaska, sneh - snö, sné, samozrejme, príkladov by sa našlo oveľa viac.

K jazykovým zaujímavostiam radím aj výrazy ako „švédske stoly, švédska trojka a španielska dedina“. Švédi pre význam týchto slov používajú úplne iné vyjadrenia a naše pomenovanie im nič nehovorí. Pre Švéda je slovenčina „grécka dedina“ a keby ste niekomu navrhli „švédsku trojku“, pravdepodobne by ste obišli naprázdno, pretože by nevedeli, čo od nich chcete.

Ako nás vnímajú Švédi?

Keď ide o zisk, tak v niektorých súkromných firmách sa na nás pozerajú ako na lacnú pracovnú silu. Záleží však aj na úrovni vzdelania, jazyka a skúseností konkrétného človeka. Ja ako vysokoškolsky vzdelaná s 10-ročnou praxou v odbore a znalosťou angličtiny a švédčiny som finančne ohodnotená rovnako ako švédsky zamestnanec s tými istými predpokladmi na rovnakej pozícii ako ja.

Vo všeobecnosti však možno povedať, že nás vnímajú viac ako partnerov v Únii, než lacnú pracovnú silu.

Aká je mentalita severanov v porovnaní s našou?

Rada by som povedala, že nie sú všetci rovnakí. Dáni sú iní než Švédi, takisto je veľký rozdiel medzi Fínmi a Nórmami. Švédi sa vo všeobecnosti „nehádžu hneď každému okolo krku“ a nedružia sa s náhodnými krajanmi, ktorých stretnú v lietadle alebo v zahraničí. Nie preto, že by ich nemali radi, ale rešpektujú osobný priestor neznámych ľudí. Z toho možno vznikla legenda, že severania sú chladní. Ja mám, naopak, skúsenosť, že sú veľmi láskaví a starostliví. Sú rodinne založení a trávajú spolu veľa času. Nemajú veľa kamarátov, ale možno len pár ozajstných priateľov na celý život.

Pohostinnosť vo Švédsku a na Slovensku sa nedá veľmi porovnávať. Keď idú na návštevu, zoberú si svoje jedlo a nápoje. To, čo nezjedia a nevypijú, nechajú tam alebo si to odnesú domov.

Keď som so známymi oslavovala Silvester, rozdelili sme sa na tri skupiny a každá pripravila jeden chod a zábavu pre ostatných. Obstaranie občerstvenia, zákuskov a šumivého vína sme si takisto podelili. Nápoje si zase doniesol každý podľa svojho gusta.

Hostia nečakajú, kým ich niekto na návštevu ponúkne. Nápoje aj jedlo si vezmú sami. Dokonca je úplne v poriadku, keď si na návštevu idú hostia po pivo do chladničky alebo si sami nalejú panáka. Hostiteľa jednoducho nechcú zatažovať neustálym obsluhovaním. Je to presne opačne ako u nás.

Preto aj v reštauráciách väčšinou podávajú jedlo formou „švédskych

▲ Polárna žiara v Gällivare.

stolov“, pretože sú zvyknutí starať sa sami o seba.

Švédsku mentalitu celkom dobre vystihuje aj skutočnosť, že nemajú na oknách záclony a málokto dom je ohradený plotom. Tu treba tiež podotknúť, že majú veľmi nízku mieru korupcie a kriminality, takže sa nemusia báť. Nemajú problém nechať ľudí nahliadnuť do svojho života a zároveň vedia, že ich nikto nebude špehovať. Ale ak im predsa len nahliadnete do okien, uvidíte tých istých ľudí, akých denne stretávate v práci alebo v škole. Sú stále sami sebou a žijú život podľa seba. Nemajú problém hovoriť s vami o svojich pocitoch a hlavne sa v nich vyznajú. Sú vychovávaní tak, aby ich vedeli spracovať. Takisto vedia problémy riešiť a nie im iba predchádzať. Tým pádom nemajú obavy z toho, že by urobili niečo zle, lebo sú naučení sa s tým popasovať.

Populárne osobnosti žijú rovnako ako neznámi ľudia. Preto ma neprekvapilo, že môj kolega býva v panelákovom byte vedľa hlavného trénera miestneho extraligového tímu, ani to, že medzi rodičmi na sobotnom futbalovom zápase mladších žiakov stojí moderátor známej speváckej súťaže a faníci svojej dcéry.

Mierny kultúrny šok? Prispôbiť sa mrazivému počasiu je možno jednoduchšie ako prijať inú mentalitu...

Pre mňa ako tímového človeka, ktorý prežil tíndžerské časy vo folklórnom súbore a vysokoškolské roky s perfektnou partiou kamarátov na turistike a pri vode, bol sociálny život Švédov miernym kultúrnym šokom. Nadväzovanie priateľstiev chvíľu trvá, pretože Švédi sú individualisti. Športujú prevažne samostatne a čas trávia s rodinou alebo priateľmi, ktorých už poznajú. Takže, ak nemáte vo Švédsku, res-

pektíve v meste, kde žijete, sociálne zázemie, vytvorenie sociálnych väzieb vám potrvá dlhšie a musíte sa ozbrojiť trpezlivosťou.

Bolo by hriechom nevyužiť dlhodobý pobyt v krajine na jej spoznávanie. Čo vás na severe Švédska – v Laponsku najviac zaujalo?

V okolí Kiruny predovšetkým Národný park Abisko a lyžiarsky svah vytvorený z násypu už nefungujúcej bane Luossavaara. Ďalším nečakaným zážitkom boli psie záprahy. Moja predstava bola totiž ako z Mrázika. Myslela som si, že si sadnem na sane a ako Nastenka sa budem viezť. Ale v skutočnosti to bolo inak. Jeden záprah ťahalo šesť psov a na saniach boli miesta iba pre „šoféra“ a pasažiera, ktorí sa počas jazdy striedali. Bol to neskutočný zážitok a musím povedať, že to bola „makačka“, pretože sme jazdili poldruha hodiny a prešli približne dvadsať kilometrov. Človek má spočiatku poriadny rešpekt, ale psy boli perfektne vyčinené.

Mala som šťastie vidieť jarnú migráciu sobov, je to úchvatné divadlo. Soby sa vždy v apríli vracajú na sever, prekonávajú veľké vzdialenosti a laponskí pastieri dohliadajú na ich bezpečný prechod. Migračné trasy často vedú cez obývané územia a rušné cesty. Môžete tak zhladať stádo s dvesto až tisíc jedincami, s pastiermi na skútroch alebo v psích záprahoch. Kolega hovoril, že videl, ako soby zaháňa pastier z vrtníka. Neskutočný zážitok.

Ladový hotel a drevený kostol v neogotickom štýle z roku 1912, ktorý je jednou z najväčších drevených stavieb vo Švédsku je, samozrejme, povinná turistická atrakcia.

Možnosti ako prežiť voľný čas, je aj za severným polárnym kruhom

viac, čomu dávate prednosť? Ako najradšej oddychujete?

Ja najradšej oddychujem na prechádzke, na bicykli a na korčuliach. Je tam rozvetvená sieť asfaltových ciest, cyklotrás a chodníkov. Veľmi dobre sa dá zregenerovať vo verejných saunách pri jazere alebo pri mori. Švédi bicyklujú a behávajú, aj keď je vonku 30 centimetrov snehu a desať stupňov pod nulou. Majú zimné pneumatiky s hrotmi alebo tenisky s hrotmi, nemajú inú možnosť, keďže je tu polroka zima. Pre oblasť je typické aj kúpanie sa v ľadovej vode. V našom meste sa dokonca v polovici februára konajú majstrovstvá Švédska v plávaní na rieke. Pláva sa buď 25 metrov ľubovoľným spôsobom alebo štafeta. Do ľadu sa vyreže otvor 10 krát 25 metrov a oddelia sa štyri dráhy.

Švédsko je úžasná krajina s drsnou ale krásnou prírodou, bohatou históriou opradenou legendami. Je magnetom nielen pre turistov, ale aj pre tých, ktorí tamjší život okúsili, teda aj pre vás. Neuvažujete o zmene bydliska?

Ja tu žijem. V meste, ktoré sa volá Skellefteå. Pracujem v oddelení katastra nehnuteľností na mestskom úrade, ktorý je zároveň aj okresným úradom. Mám tu trvalý pobyt, čo ma oprávňuje napríklad voliť v komunálnych voľbách, ale nemám občianstvo a na voľbách do parlamentu sa nemôžem zúčastniť. Mám tu svojho partnera a švédska mentalita a systém, ktorý tu majú, mi vyhovuje.

Na Slovensko chodím často, pretože sme super rodina a všetkých mám veľmi rada. Vo Švédsku mi trochu chýbajú kopce, historická architektúra a dobré pivo.

Renáta Kačová: Maľovanie ma pohltilo

Výtvarnému umeniu sa venuje od roku 2013. O rok neskôr sa po prvýkrát zúčastnila na postupovej súťaži Výtvarné spektrum, v ktorej sa každoročne prezentuje zhromaždenie tisícok diel neprofesionálnych výtvarníkov z celého Slovenska. Zabodovala aj neskôr, z okresného kola postúpila na krajské a potom do celoštátneho, kde získala hlavnú cenu. Prešli štyri roky a jej obrazy sa ocitli v bratislavskom Primaciálnom paláci. Možnosti predstaviť sa na tejto autorskej výstave v januári a februári t.r. predchádzalo víťazstvo v celoštátnej súťaži neprofesionálnych umelcov Výtvarné spektrum 2019.

Ako sama hovorí, tohtoročná výstava znamená pre ňu veľa, je to naozaj pocta a hlavne je to bod, keď si človek povie, že na vlastnej tvorivej ceste sa ubera správny smerom. Dodajme, že Renáta Kačová inak ani nemohla. Vyrastala v Bardejove a odmalička sa pohybovala v prostredí, ktoré žičilo umeniu. Pradedo Pavel Grešák vyrezával oltáre po celom Slovensku. Strýko jej otca bol hudobný skladateľ, otcov brat zase dirigent a otcova sesternica akademická maliarka. Umelecké gény z otcovej strany sú teda neodškriepiteľné, niet sa čo čudovať, že výrazne poznačili záľuby malej Renátky, aj keď v tom čase si to sotva uvedomovala. Inšpirácia od členov rodiny prichádzala pozvoľna... Hrávala na gitare, skladala piesne, spievala v kapele a profesionálne sa

▲ Renáta Kačová (vľavo) na vernisáži svojej výstavy s ministerkou kultúry Ľubicou Laššákovou.

venovala hudbe. Neskôr začala vyrábať dekoratívne predmety z dreva, ktoré niesli jej výtvarnú pečat.

▲ Ocenený obraz Biela ostáva bielou, technika akryl.

A tak bolo celkom prirodzené, že všetko, čím sa v živote zaoberala, čo zažila, o čom rozmýšľala, čo ju tešilo i zarmucovalo, našla napokon v maľbe. „To je to čarovné zrkadlo, v ktorom sa vidí.“ – napísal prof. Jaroslav Uhel – „Dáva jej zmysel života aj tam, kde ho je nedostatok. Jej emocionálny svet je veľmi bohatý, miluje ľudí, usiluje sa pochopiť ich myslenie, názory a postoje, miluje svet, v ktorom žijeme.“

Medzičasom absolvovala 3-ročné štúdium na Univerzite tretieho veku v Banskej Bystrici, odbor kresba-maľba. „Mám veľkú radosť. Uznanie vždy poteší, dalo mi pocit, že moje výtvarné snaženie má zmysel.“ – povedala o svojej nedávnej výstave v Primaciálnom paláci.

„Renáta Kačová nesie v sebe hojnú mieru záujmu a zvedavosti,

dokáže sa nadchnúť, je skromná a náročná zároveň, človek nie príliš okázalý a nie vždy so sebou spokojný.“ – citujem z textu prof. Jaroslava Uhela – „Patrí k tým málo amatérskym výtvarníkom, ktorí sú schopní prijímať kritiku, aby nepodľahla svojej neomylnosti. Ona vôbec nie je takým amatérom, akých bežne poznáme. To, čo je doteraz za ňou, presvedčivo búra predsudky voči neprofesionálnej výtvarnej tvorbe. V jej prípade môže predsudky akceptovať iba skrytá estetická nula alebo obyčajný závistlivec. A je úplne jedno, či je to amatér alebo nie.“

Nemusíte byť znalcom výtvarného umenia, aby ste pochopili, že obrazy Renáty Kačovej odrážajú jej pozitívne emócie. Prof. Uhel v texte k výstave to sformuloval takto: „Obrazy, ktoré maľuje, sú jej nositeľom šťastia. Do každého vkladá kúsok po kúsok zo seba. Rozpráva maľbou. Aj preto výtvarné umenie má pre ňu svoju vôňu, svetlo i nezameniteľnú nádej, ale znamená pre ňu aj veľmi silnú výzvu.“

Nenadarmo sa hovorí, že úspech teší, ale aj zaväzuje. A vôbec nemusí ísť o záväzok ku kolegom, rodine či okoliu.

„Maľovanie ma pohltilo a stalo sa neodlučiteľnou súčasťou môjho života. Je to únik z každodennej reality do sveta nekonečných možností, môžem byť sama so sebou a so svojimi myšlienkami, ale predovšetkým je to pocit slobody“ – vyznala sa usmievavá, priateľivá výtvarníčka.

Veronika Ďurovčíková

Magická moc kníh

Radi konštatujeme, že sme technicky vyspelejší, sebaistejší, máme väčší rozhľad, akiste aj zásluhou čoraz viac rozvinutejších informačných technológií. No napriek tomu, alebo práve preto, majú mnohí problémy s čítaním, porozumením textu, vyjadrovaním názorov či komunikáciou.

Odborníci hovoria, že všetky zložky ľudskej psychiky, ako sú vnímanie, predstavivosť, pamäť, pozornosť, vôľa, sa vyvíjajú od troch do šiestich rokov. Už v tomto veku je dieťa schopné sústrediť sa na rozprávanie a porozumieť mu, je teda dôležité vytvoriť mu prostredie, v ktorom sa jeho schopnosti môžu rozvíjať.

V začiatkoch vníma dieťa knihu ako hračku a potrebuje rodiča, aby mu ukázal, čo môže s hračkou robiť. U najmenších je vhodné začať s jednoduchou knižkou. Aj tu platí, že menej je viac. Pokiaľ svoje dieťaťko budete viesť otázkami, ako napríklad:

„Kde je kravička?“, „Kde je autíčko?“, premeníte pomôcku na hračku a váš potomok bude mať ku knihám vzťah aj v dospelosti.

Knihy preukázateľne znižujú stres a zlepšujú pamäť. Príbehy o princích, rytieroch a škriatkoch vytvárajú nádherný svet plný magických bytostí a najmä neobmedzených možností. Vďaka knihám si zlepšíte svoj písomný prejav a tým sa zvýši aj vaše sebavedomie.

Keď venujeme každý deň pár minút knihe, či už čítaniu s deťmi, alebo len tak, pre vlastnú radosť, zlepšujeme si aj rodinné vzťahy. Podelte sa preto o tajomstvo papierových zvčkov so svojimi najbližšími alebo dovoľte, aby vaše nadšenie z knižného dobrodružstva vyčarilo úsmev na tvári manžela či manželky.

Kniha je príjemným vyplnením voľného času. Skúste preto využiť Obecnú knižnicu v Ponikách alebo knižničku pred obecným úradom.

Jana Urbanová Bošelová

Škola tanca

„Učiteľka tanca ma naučí, ako dámy držať v náručí...“

Známa pesnička mi zakaždým navodí atmosféru, ktorú sme zažili jeden sobotný januárový večer. Kapucín brat Tomáš pre nás zorganizoval školu tanca s profesionálnymi tanečníkmi, manželmi Šňahničanov-

camí, aby nás priučili lepšej technike valčíka, polky, tanga. Na začiatku boli naše pohyby trochu ťažkopádne, ale čím viac sme skúšali, tým nám to išlo lepšie. Bol to príjemne strávený čas a ak sa naskytne ďalšia príležitosť zdokonaľiť sa v tanci, určite ju využijeme.

Denisa Štecová

Ako sme fašiangovali

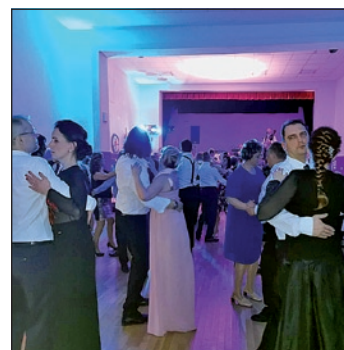
Evanjelický ples

V piatok 7. februára sa v Kultúrnom dome Ponická Lehôtka zišli krásne dámy a elegantní páni na 12. evanjelickom plese, ktorý je určený všetkým ľuďom dobrej vôle.

Plesy sa zväčša začínajú kultúrnym programom, no ten náš začíname Božím slovom, tentoraz z knihy Sírach 39, 17 a modlitbou, v ktorej sme spoločne prosili Pána, aby nad nami držal ochrannú ruku. Po prí-

pitku sa rozprúdila skvelá zábava, o ktorú sa postarali muzikanti z ľudovej hudby Temperament Cimbal Orchestra s dídžejom Ivanom Pavlíkom. Fantastické jedlo nám pripravila dvojica majstrov kuchárov - Paľko Kartík a Martin Hladlovský. Peknú výzdobu aj obsluhu mali vo svojich rukách dievčatá z Catering party. Okolo polnoci značnú dávku napätia priniesla bohatá tombola s hodnotnými cenami. Preto by sme

sa radi poďakovali štedrým sponzorom. Rovnako patrí naša vďaka obci Poniky za poskytnuté priestory, tiež chlapcom z dobrovoľného hasičského zboru a všetkým, ktorí na ples prišli, aby sa dobre zabavili. Nesmieme zabudnúť ani na partiu nadšencov z organizačného výboru, ktorí sa postarali o to, aby sa ľudia cítili dobre, čoho najlepším dôkazom je skutočnosť, že miesta boli obsadené skôr, ako sme stihli vytlačiť lístky.

Samozrejme, v prvom rade ďakujeme Pánu Bohu za požehnanie celej akcie, a ak to bude Jeho vôľa, už teraz sa tešíme na budúci ročník.

Organizačný výbor

Hutnícke fašiangy

Sobota 22.2.2020 – v tento magický fašiangový deň sa našou dedinkou šírili veselé tóny ľudových piesní a sprievod masiek prinášal do našich dvorov dobrú náladu, radosť a zároveň bol pozvánkou na spoločné večerné posedenie a zábavu.

V sprievode nechýbal kominár, poľovník, husľový virtuóz, spiestrením bola skupinka Popcorn, šašo a všelich iné. Hutnícke fašiangy

majú už 25 rokov, preto ich organizáciu štáfu postupne preberajú mladší. O všetko bolo postarané – o kultúrny program, bohatú tombolu, občerstvenie a hudbu. No a my, Hutníci, sme hrdí na to, že sa opäť vydalo jedno úžasné podujatie. Veľká vďaka tým, ktorým záleží na udržiavaní tradícií našich predkov. Veľmi sa tešíme na budúcoročné spoločné stretnutie.

Petra Slávnová

Druhý batôžkový bál

V sobotu 15. februára sme sa po druhýkrát zabávali na farskom plese - batôžkovom bále spolu s bratmi kapucínmi.

Spiestrením večera boli rôzne hry, manželský kvíz, srdiečkový tanec a krátky kurz moderného tanca. Na spoločný stôl všetci priniesli malé občerstvenie a do tomboly drobnú pozornosť, takže nikto neodišiel

z bálu bez darčeka. Ples bol výnimočný tým, že sa na ňom zúčastnili rodiny aj s deťmi. Atmosféra bola veľmi príjemná.

Ďakujeme bratom kapucínom a všetkým dobrovoľníkom, ktorí stoja za organizáciou tohto úžasného večera a spoločne budujú skvelé spoločenstvo.

Žofia Kružliaková

Fašiangy v Ponikách

V nedeľu 23. februára sa v ponickom Kultúrnom dome uskutočnilo podujatie nazvané Fašiangy v Ponikách. V takmer dvojhodinovom programe sa predstavili členovia FSK a DFS Poničan, deti z materskej a základnej školy, malí muzikanti zo ZUŠ Stožok, starší ponickí rozkazovači a hosťom programu boli fašiangovníci z Ponickej Huty. Hovorené slovo počas programu tento rok patrilo manželom Liborovi a Katke Pertzianovcom.

Tohtoročné fašiangy boli bohaté a rôznorodé. Videli sme švédsku skupinu Abba, Sestry v akcii, kankán v podaní členov Seniorskeho klubu Ponická Huta, českú kapelu Fatuchovci, ruský fenomenálny súbor Alexandrovci

a mnoho iného. Veľa sme sa dozvedeli aj o fašiangových zvykoch a tradíciách, poprezerali sme si všelijaké fašiangové masky a mátohy a nakoniec sme spoločne pochovali basu. Po vystúpení čakalo na všetkých malé občerstvenie; a hoci nám počasie namiesto snehu nadelilo výdatnú dažďovú sprchu, kultúrny dom bol zaplnený do posledného miesta. Ďakujeme všetkým účinkujúcim za popoludnie plné zábavy, smiechu a radosť, aj našim šikovným ženičkám za chutné pampúchy. Poďakovanie patrí tiež návštevníkom z Ponickej Huty a Ponickej Lehôtky, ktorí sa na fašiangoch v Ponikách zúčastnili, lebo aj takéto podujatia nás čoraz viac spájajú.

Jana Turčanová

Ponická zakáľačka

Vraví sa, že zabíjačka má tú správnu atmosféru, keď štípe mráz a pod nohami vŕzga sneh.

Tohtoročná zima však bola na sneh a mráz veľmi skúpa. Napriek tomu sme sa podujatia nevzdali. Stretli sme sa v prvý februárový deň pred Obecným úradom v Ponikách, kde vďaka šikovným majstrom mäsiarom už od rána rozvoniavali zabíjačkové špeciality,

varené víno či hriate. Návštevníci na seba nenechali dlho čakať, akiste ich zlákal aj príjemné počasie – krásne, slnečné, takmer jarné. Ako to už na zabíjačkách býva, okrem domácich výrobkov (klobásky, jaternice, bravčová masť či oškvarky), boli v ponuke aj hotové jedlá pripravené priamo na mieste. Do širokého okolia rozvoniavala pečená krkovička, rebierka, veľký záujem bol aj o kapustnicu a tiež o chutné

domáce pampúchy. K dobrej nálade prispela folklórna skupina Poničan so svojou ľudovou hudbou a ponický heligonkári. Súčasťou gastronomického podujatia pod holým nebom bola aj tohto roku tombola. Poďakovanie patrí organizátorom, všetkým sponzorom a dobrovoľníkom, ktorým sa neťažilo priložiť ruku k dielu len preto, aby druhým urobili radosť.

Jana Turčanová

Vyhodnotenie participatívneho rozpočtu

V roku 2019 obec Poniky vyhlásila už tretiu výzvu na predkladanie projektov financovaných z participatívneho rozpočtu. Výzvu schválilo obecné zastupiteľstvo vo februári minulého roka. Celková výška rozpočtu bola schválená vo výške 9 000 eur. Minimálna výška rozpočtu projektu financovaného z rozpočtu obce predstavovala 300 eur, maximálna 1 500 eur. Uzávierka projektov bola 31.3.2019.

Do tohto termínu bolo doručených jedenásť projektov v celkovej hodnote 13 850,62 eur. Projekty prehodnotila finančná komisia a deväť z nich v máji predložila obecnému zastupiteľstvu, ktoré uznesením č. 46/2019 schválilo poskytnutie finančných prostriedkov v celkovej výške 9 000 eur na projekty:

- *Skrášlenie a obnova studničiek od navrhovateľa PZ Bukovina Poniky vo výške 500 eur.*

- *Materiálne vybavenie od navrhovateľa DHZ - Plameň - 1 405,62 eur.*

- *Ponický folklór na Morave od navrhovateľa FS Poničan - 1 500 eur.*

- *Tešíme sa do Chorvátska od navrhovateľky Mgr. Martiny Ballekovej - vedúcej tanečného odboru ZUŠ Stožok, Elokované pracovisko Poniky - 1 200 eur.*

- *Ponická heligónka od navrhovateľa o. z. Drienok Poniky - 1 500 eur.*

- *Propagačné materiály od navrhovateľa Roberta Žilku OFM Cap. RKC farnosť Poniky - 450 eur.*

- *Povstalecké dedinky od navrhovateľky Márie Magnovej - 385 eur.*

- *Keď je všetko v kvete od navrhovateľky PhDr. Márie Palovičovej - 1 500 eur.*

- *Zákupenie cimbalu pre Nikolu Lomenovú - 559,38 eur.*

Realizácia a zúčtovanie projektu sa malo uskutočniť najneskôr do 15. decembra 2019. Do tohto termínu tak urobili predkladatelia ôsmich projektov v celkovej sume 8 489,35 eur.

Monika Jakubčová

Ako sa vyvíjala naša obec počas uplynulých sto rokov

2. časť

Pokračujeme v spomienkach Miroslava Tanušku na spoločenský i kultúrny rozvoj Poník. V tejto časti píše autor o tom, ako žili obyvatelia obce, kde všade pracovali a ako sa im darilo.

V časoch baníctva a hutníctva sa mnohí živili obslužnými prácami. No väčšina pracovala v poľnohospodárstve. Tak to bolo aj po zániku odvetvia a nebolo to inak ani po roku 1918, ani v časoch vojnovéj slovenskej republiky, ani po druhej svetovej vojne. Časť obyvateľov sa zamestnala v štátnych a obecných lesoch, v kovopriemysle – v Podbrezovej, Hronci či vo Zvolene v továrni na výrobu plechov Unionka.

V časoch budovania socializmu po roku 1948 nastal prudký rozvoj výstavby nových závodov, zakladania JRD, bytovej výstavby a pod. Pracovná sila bola žiadaná. V roku 1977 malo tunajšie družstvo 509 zamestnancov, z toho 235 žien. Po väčšine vykonávali sezónne práce. V okolitých priemyselných závodoch Biotika, Štátne lesy Slovenská Ľupča, Podbrezová, Hronec, ale aj v banskobystričkej Smrečine, Pozemných stavbách, Stavodistrii, Slovenke, Cementárni, Zápalkárni i Fatre pracovalo viac než 240 našich občanov, v službách vyše 70. Za prácou dochádzali autobusmi,

osobných áut bolo veľmi málo. V tom čase týždenný lístok na autobus do Banskej Bystrice stál desať korún.

Zarobené peniaze Poničania investovali, okrem živobytia, do bývania, do nových rodinných domov. V rokoch 1945 až 1990 bolo svojpomocne postavených, zrekonštruovaných a zmodernizovaných až 90 % rodinných domov s výdatnou pomocou štátu a ponického JRD.

Po roku 1990 sa individuálna výstavba rodinných domov spomalila. Bežní ľudia s priemernými zárobkami nemali možnosť postarať sa o vlastné bývanie. Bol nedostatok pozemkov, navyše mali neprimerané ceny, k tomu vysoké úroky pri pôžičkách. Na druhej strane bol prebytok stavebného materiálu, čo v minulosti nebolo.

Napriek mnohým problémom sa v obci za posledných tridsať rokov veľa urobilo. Spomeniem skvalitnenie povrchu cesty Poniky – Šalková, vybudovanie chodníkov, opravu a modernizáciu ZŠ a MŠ, vybudovanie ihriska pri škole. Pracovalo sa tiež na prístavbe obecného úradu, na rekonštrukcii zdravotného strediska, modernizácii kotolne v škole aj v kultúrnom dome, atď. Ďalej prebiehala regulácia potoka Zolná cez Ponický Hutu, výstavba obecného podniku lesov s pilou, neďávno sa v obci rekonštruovali námestia a ulice, oba cintoríny. Vybudovali sme Park reformácie a schody ku

kostolom. Aj keď je výpočet aktivít dlhý, nemôžem obísť výstavbu tribúny na futbalovom ihrisku a rekonštrukciu šatní. Najmenší zase využívajú detské ihriská v Ponikách a jej častiach Ponická Huta a Ponická Lehôtka.

Osobitnú pozornosť si zaslúži obnova Kultúrneho domu v Ponickéj Lehôtke. Tento kultúrny stánok spĺňa v súčasnosti aj tie najnáročnejšie kritériá.

Za všetko, čo sa za posledných sto rokov v našej krásnej obci vybudovalo, patrí veľká vďaka všetkým, ktorí sa na tom podieľali. Sú to predovšetkým bývalí richtári, slúžni, prisážni, aj neskorší predsedovia, starostovia, poslanci, ale aj radovi občania.

V jednom príspevku nie je možné opísať všetko, čo sa za uplynulých sto rokov udialo. Ak vám v predchádzajúcich riadkoch niečo chýba, alebo s niečím nesúhlasíte, budem rád, ak napíšete do redakcie.

Na záver by som chcel predostrieť jeden návrh, je to moja „srdcovka“. Ide o postavenie rozhľadne na vrchu Stráž. Nič podobné v okolí Banskej Bystrice nie je a „náš“ kopec je na to ideálny, pritiahol by každoročne stovky cyklistov, turistov a pomohol tak zviditeľniť našu obec. Napokon, patrí to do programu rozvoja vidieka. Je už len na zväžení našich zástupcov v obecnom parlamente, ako k tomu pristúpia.

Miroslav Tanuška

Zo života v materskej škole

Materská škola je miestom, kde sa stále niečo deje. Od septembra nás už navštívili rôzne divadielka, ktoré veselou a hravou formou približujú deťom svet poznania. Snažíme sa o to, aby predstavenia mali aj vzdelávací charakter, no zároveň chceme detičkám ukázať, že rozprávka nie je len obraz v televízore. Prostredníctvom divadla rozvíjame detskú fantáziu, poukazujeme na to, že rozprávka môže byť ukrytá v hudobných nástrojoch, handričkách, v obyčajných predmetoch, môžu ju vykúzliti herci alebo marionety pod vedením bábkohercov. V januári nás navštívili Janka a Danka z malého veselého Divadla na Predmestí v Spišskej Novej Vsi. Do konca školského roka nás ešte čaká viacero divadelných predstavení. Tešíme sa na ne.

Okrem toho organizujeme rôzne tvorivé dielničky podľa ročného obdobia. Na jeseň využívame dary

prírody, v zime pečieme medovníčky a vyrábame vianočné ozdoby. Na jar budeme zdobiť kraslice a vyrábať veľ'konočné dekorácie.

Aj keď tento rok je zima slabá, v rámci témy *Prošba vtáčkov* sme vyrábali krmivo. Hotové výrobky (z bravčovej masti a rôznych semien) si detičky zobrali domov a zavesili do krmidiel.

K fašiangom neodmysliteľne patrí karneval, a tak sme 11. februára otvorili v našej materskej škole brány rozprávkovým postavičkám, prišli čertíci, princezné, Snehulienka, žabka, lienky, včielky, Spidermani, pirát, rytier... Rodičia sa postarali o masky a my zas o zábavu.

Okrem vzdelávania a hier dbáme aj na zdravie detí. Preto už niekoľko rokov využívame ponuky spoločností, ktoré sa venujú vyšetreniu zraku. Druhý rok sa zapájame do programu *Zdravé oči už v škôlke*, ktorý realizuje Únia nevidiacich

a slabozrakých Slovenska. S programom máme veľmi dobré skúsenosti, preto sa doň plánujeme zapájať aj naďalej.

V tomto školskom roku čaká predškolákov Deň otvorených dverí v základnej škole a zápis do nej. Pre tých najmenších, teda pre budúcich škôlkarov, chystáme takisto Deň otvorených dverí, následne zápis do materskej školy. O všetkom vás, pravdaže, budeme včas informovať.

Na jar sa spolu s rodičmi chystáme vybudovať *Vtáčie sídlisko*. V záhrade osadíme vlastnoručne vyrobené búdky, pribudne náučný chodník a interaktívne tabule.

Do konca roka sa nudiť nebudeme. Čaká nás veľa pekných vzdelávacích tém, ktoré spojíme s návštevou mini fariem v obci, s besedou s príslušníkmi policajného zboru, s hasičmi, muzikantmi a pod. Pre rodičov detí pripravíme vystúpenie ku Dňu matiek, spoločne oslávim Deň otcov a rodiny, pôjdeme na výlet, skrátka čaká nás veľa krásnych zážitkov.

Jaroslava Berčíková

Mňamkovo

**V novom roku
varíme zdravšie**

Svet plný vôní a chutí sme zažili koncom januára, keď sme si s deťmi navarili chutný a zdravý obed. Nebolo nás síce veľa, ale to nás neodradilo. Zdravé neďelné menu sa začalo nápojom smoothie z banánov, čučoriedok a mandľového mlieka, veď na začiatku sa treba posilniť. Zistili sme, že smoothie môžeme osladiť nielen medom, ale aj javorovým sirupom. Potom sa na rad dostala krémová hrášková polievka. Ostali sme veľmi prekvapení, ako polievka deťom chutila, nakoľko vieme, že ulahodiť ich chuťovým pohárikom polievkou je dosť náročné. Ale podarilo sa. Vo varení sme pokračovali palacinkami, tentokrát v slanej verzii. Mysleli sme aj na celiatiakov

a vyskúšali sme aj bezlepkové slané palacinky. Mňamkáči sa presvedčili, že upiecť dobré palacinky je pomerne náročné, ale celkom sa im dalo. Palacinky sme potreli rôznymi slanými náplňami a každý si mohol vybrať podľa svojho gusta. Nechý-

bal ani dezert v podobe ovsených sušienok namáčaných v čokoláde. Deti si všetky recepty zapísali do pripravených listov, ktoré si odniesli domov.

Veríme, že nabudúce prídu aj tí, ktorí stále váhajú, lebo nenašli odva-

hu pripojiť sa k nám. V spoločných kulinárskych zážitkoch budeme, pravdaže, pokračovať a tešíme sa, že si nájdete cestu medzi nás, milé deti.

Katarína Piarová
a Martina McClain

Ďalší polrok plný plánov, výziev a očakávaní

Tak ako sme sa prehupli do nového kalendárneho roka, tak aj u nás v základnej umeleckej škole prišiel nový polrok. Len nedávno sme si slávnostnými koncertmi pripomenuli 5. výročie školy, následne prebehla séria vianočných koncertov, hneď tu máme ďalší polrok nabitý najrozličnejšími podujatiami. Či už ide o tie, ktoré sú v našej réžii, alebo také, kde pozývajú našich žiakov účinkovať, každé z nich si vyžaduje zodpovedný prístup žiakov a učiteľov.

Ak máte doma mladých hudobníkov, tanečníkov či výtvarníkov, isto viete, že vyučovanie v základných umeleckých školách prebieha individuálnym alebo skupinovým spôsobom. To, samozrejme, závisí od odborov a predmetov, ktorým sa deti venujú. Bez ohľadu na to, o aký spôsob ide, dôležitá je čo najkvalitnejšia príprava, či už na hodine alebo

doma. Pokiaľ je príprava dôkladná, prináša svoje ovocie. Vďaka tomu sa viacerí naši žiaci úspešne zúčastňujú na súťažiach a prehliadkach - Ponická fujarka, Zlatý kľúčik, Zlatá struna a dokonca aj Slovenský slávik. Sme hrdí, že aj takéto úspechy obohacujú našu, zatiaľ krátkodobú históriu.

Podme však do blízkej budúcnosti. Čaká nás niekoľko podujatí, na ktorých sa predstavia naši žiaci: Regionálna postupová prehliadka ľudových hudieb, speváckych skupín, sólistov spevákov a inštrumentalistov v Detve, Ponická fujarka, Ponické fašiangy, Gulášmajster Stožok, Populárna pieseň v ZUŠ Stožok, Zdola ponickýho mlyna a iné. Nezabúdame ani na interné koncerty a prijímacie skúšky, na ktorých sa v júni môže zúčastniť každý, kto by chcel byť súčasťou nášho kolektívu. Pred nami je ďalší zahraničný zájazd, začiatkom apríla navštívime pekné moravské

mesto Valašské Klobouky. Po vlaňajšej, mimoriadne úspešnej návšteve Chorvátska sa snažíme získať pozvánku aj na ročník 2020. Takmer žiadne z týchto podujatí by nebolo možné uskutočniť bez pomoci vedenia oboch obcí, za čo im patrí veľké poďakovanie.

Mnohé zo spomenutých aktivít majú kolektívny charakter, na čo kladieme veľký dôraz. Prispieva k tomu aj samotné prostredie v Ponikách a Stožku, dedinské prostredie je srdečnejšie, úprimnejšie, a to sa prejavuje aj na deťoch. Okrem toho, že si v kolektíve môžu navzájom porovnať svoje schopnosti, naučia sa veľa nového, sú motivované k lepším výkonom, nájdu si nových kamarátov, z ktorých sa neraz stanú priatelia na celý život, a to je určite viac, než všetky úspechy a ocenenia.

Michal Otapka – zástupca riaditeľa ZUŠ Stožok pre Elokované pracovisko Poniky

Krížovkári bilancujú

Od nášho prvého stretnutia uplynulo päť rokov. Boli naplnené pohodou, takpovediac rodinnou súdržnosťou. Na pondelkové stretnutia sa vždy tešíme. Porozprávame sa o tom, čo sme v uplynulom týždni zažili, samozrejme, na pretras prídu aj zdravotné problémy, veď v tomto veku máme na ne nárok. Každé stretnutie začíname Duelom seniorov. Úlohy s rôznymi tematickými okruhmi si pripravujeme sami. Námety čerpáme zo života ľudí, z prírody, zo sveta, ale zabrdneme aj do prírodovedných odborov ako sú matematika, fyzika, chémia. Radi riešime úlohy z cudzích jazykov, takisto z oblasti hudby či pranostík. Je nám nasmierne ľúto, že náš dobrý a rozhladený učiteľ Ján Čizmár už nie je medzi nami. Bez neho to nie je ono, veľmi nám chýba. Janko bol totiž nevyčerpatelnou studnicou vedomostí a vždy mal dobrú náladu. S úctou a vďakou na neho stále spomínáme.

Po vyhodnotení duelu prídu na rad švédske krížovky, sudoku, číselné, hláskové a iné, jednoduché aj náročnejšie úlohy, ktoré čerpáme z krížovkárskeho časopisu.

Keď potrebujeme s niečím pomôcť, pracovníci obecného úradu nám ochotne vyjdú v ústrety, to nás vždy poteší. Stretnutia si zvykneme spríjemniť kávou, čajom a koláčikmi, ktoré zostali po víkend. Spestrením našich sedení sú aj meninové gratulácie. Naša kamarátka Zdenka napíše blahoželanie, ostatní sa pridajú a hneď máme lepšiu náladu.

Na jeseň minulého roka sa krížovkári zapojili do brigády v areáli Ponický dom. Hrštka nadšenecov s bývalými členmi Klubu seniorov natrela plot okolo dvora, schody, betónový múr aj vchodové dvere. Nátery bolo treba zopakovať, pretože nemilosrdný zub času zanechal stopy všade. Za ochotu pomôcť patrí všetkým úprimná vďaka.

Niektorí sa čudujú, že sa ešte stále stretávame, iní sľubujú, že prídu medzi nás, ale ostane len pri sľuboch. Tak neváhajte a rozšírte našu krížovkársku rodinu, radi vás privítame. Neobávajte sa súperenia, všetci sme si tu rovní, nikto sa nad nikoho nevyvyšuje. Ide o to, aby sme si aj vo vyššom veku precvičili pamäť, pretože si nemyslíme, že cibrenie mozgových závitov pristanie len mladosti. Tak pridte medzi nás, schádzame sa každý pondelok o 13.00 hodine v Ponickom dome.

Mária Kalavská

Domáca lekáreň v marci

Púpava

Slovom púpava označujeme asi 250 druhov rastlín, ktoré sa, okrem Antarktídy, vyskytujú na všetkých kontinentoch. V našich zemepisných šírkach sa púpave dari od nížin až po horské oblasti. Je súčasťou našich záhrad a napriek tomu, že ju často považujeme za burinu, má neodškriepiteľnú hodnotu v ľudovom liečiteľstve.

Koreň púpavy môžeme zbierať od jari do zimy. Býva až pol metra dlhý, je však krehký, preto ho musíme vykopávať opatrne. Hneď ho umyjeme, pozdĺžne rozrežeme a sušíme na dobre vetranom mieste.

Čaj z púpavových koreňov

Dve lyžičky pokrájaných usušených koreňov púpavy lúhujeme v pol litri studenej vody 12 hodín, najlepšie cez noc. Potom zmes ohrejeme na 60 - 70 stupňov, ale nevaríme. Precedíme a nalačno, 30 minút pred raňajkami alebo 30 minút po raňajkách, vypijeme za hrnček teplého výťažku. Koreň púpavy podporuje trávenie, pôsobí močopudne, priaznivo pôsobí na metabolizmus a prečisťuje pečeň. Výťažok je vhodný aj na vonkajšie použitie pri problémoch s akné alebo hemoroidmi.

Listy púpavy zbierame počas celého roka. Obsahujú veľké množstvo

zdraviu prospešných látok - vitamín C, vitamíny skupiny B, provitamín A, minerály draslík, sodík, hliník, meď, železo, vápnik, kremík, síru a fosfor. Sú tiež bohaté na saponíny, horčiny, chlorofyl a inulín (na jeseň je jeho obsah až 40 %, ale na jar len okolo 2 %).

Odporúča sa počas šiestich týždňov denne zjesť za hrst čerstvých mladých púpavových listov ochutených citrónovou šťavou. Sú skvelou súčasťou zeleninových šalátov, mladé listy majú nezameniteľnú, jemne pikantnú chuť. Organizmu dodajú potrebné živiny a zároveň ho očistia od toxických nánosov.

Kvet púpavy je výborným pomocníkom pri dýchacích ťažkostiach. Populárny je najmä med z púpavových kvetov, ktorý pomáha pri vykašliavaní a uvoľňuje hlien.

Recept na púpavový med

Potrebujeme: 250 g kvetov púpavy, pomaranč, limetku alebo citrón, 1,5 kg cukru, 1,5 l vody.

Postup: Večer zalejeme púpavové kvety uvedeným množstvom vriacej vody. Na druhý deň tekutinu scedíme do väčšieho hrnca, kvety poriadne vyžmýkame, pridáme šťavu z pomaranča, limetky alebo citróna a cukor. Varíme na miernom plameni a občas premiešame. Keď je hmota hustá, odstavíme ju. Necháme mierne vychladnúť, prelejeme do uzavretých pohárov a uzavretie odložíme na tmavé studené miesto.

Upozornenie: Všetky bylinky sú zároveň aj liekmi, preto by sa mali používať len kratší čas a v primeranom množstve. Pri vážnejších zdravotných problémoch je potrebné poradiť sa s lekárom alebo lekárnikom.

Jana Urbanová Bošelová

Zimná príprava ŠK OPL Poniky

Zimnú prestávku futbalových súťaží sa výbor ŠK OPL Poniky snažil využiť na postupné vyriešenie slabšieho výkonu družstva dospelých, ktoré hrá v I. triede ObFZ Banská Bystrica.

Družstvo dospelých hrá v súčasnosti na dolných priečkach tabuľky a bude bojovať o záchranu, s čím nie je spokojný nikto z nás. Po niekoľkých rozhovoroch sme sa s Lukášom Palovičom, hráčom krajskej súťaže dohodli, že v letnom prestupovom období posilní naše mužstvo. V zimnom období v rozbehnutej súťaži sú prestupy v rámci jednotlivých klubov veľmi obmedzené. Tiež plánujeme posilniť družstvo dospelých na poste stopéra alebo jedného útočníka. Od budúcej sezóny by sme sa chceli opäť

▲ Prípravkari na turnaji v Nemeckej.

vrátiť na popredné priečky v súťaži. V súčasnosti začíname zimnú prípravu s trénermi Miroslavom Pot-

kanom a Dušanom Kohútom, aby sme zlepšili výkon družstva oproti jesennej časti. Prvé zápasy zimnej

prípravy sme odohrali s výsledkami: Poniky – Dúbravica 6:2, Poniky – Malachov 3:4, Poniky – Ľubietová 6:3. Absolvovali sme tiež halový turnaj v Brezne s výsledkami: Poniky – Jasenie 2:3, Poniky – Nemecká 1:1, Poniky – Hronec 5:2, Poniky – Slovenská Ľupča 1:1 a obsadili sme v skupine 3. miesto.

So zimnou prípravou začali tiež družstvá prípravky a mladších žiakov pod vedením Mareka Matušku a Ivana Brozmana. 26. januára sa naši prípravkari zúčastnili na halovom turnaji v telocvični v Nemeckej s nasledovnými výsledkami: Poniky – Badín 4:1, Poniky – Ľubietová 0:4, Poniky – Jasenie 6:1, Poniky – Bravčovo 2:3. Na turnaji obsadili pekné tretie miesto.

Roman Resl

Pohľad do matriky

K 31. decembru 2019 mali Poniky vrátane časti Ponická Lehôtka a Ponická Huta 1 549 obyvateľov. V priebehu roka nás navždy opustilo 16 spoluobčanov a naše rady doplnilo 10 novorodencov.

V minulom roku sa k nám na trvalý pobyt prihlásilo 17 občanov.

Z dôvodu odchodu do zahraničia sa z trvalého pobytu v obci odhlásil jeden občan a odsťahovalo sa 22 ľudí.

Na obrade Uvítanie do života sme slávnostne prijali 8 detičiek narodených v rokoch 2018 a 2019.

Jana Turčanová

Pozývame vás

Kurz Dom a záhrada podľa permakultúrneho princípu sa uskutoční 1. až 3. mája v ponickej farskej škole, ulica Do hája 9.

Lektorky Paulína Urdová a Zuzana Mastišová vás oboznámia so základnými pravidlami permakultúrneho dizajnu pre malé a stredne veľké záhrady. Kurz je skvelým darčekom pre všetkých, ktorí chcú zmysluplne stráviť čas v prírodnom prostredí. Dozviete sa viac o zásadách tvorby prírodnej záhrady a ekologickej domácnosti.

Kurz je vhodný aj pre začiatčníkov. Presvedčíte sa, že aj záhrada v strmom svahu

môže poskytovať zeleninu 8-člennej rodine. Dozviete sa, ako v takýchto podmienkach vytvoriť vyvýšené záhony a ako v nich pracovať s pôdou.

Kurz nemá stanovený pevný rozvrh, bude sa do značnej miery prispôbovať požiadavkám účastníkom. Viac informácií nájdete na: <http://skola.permakultura.sk/kurz>.

O PONICKÚ FUJARKU

38. SÚŤAŽNÁ PREHLIADKA HUDOBNÉHO FOLKLÓRU

v nedeľu 29. marca 2020 o 13.30 h
Poniky - Kultúrny dom Ponická Lehôtka

Účinkujú deti zo ZŠ a DFS okresu Banská Bystrica:
solisti - speváci, spevácke skupiny, ľudové hudby a instrumentalisti
Informácie na SOS - č.tel. 048/412 52 06, www.sosbb.sk

S FINANČNOU PODPOROU
BANSKOBYSŤICKÉHO
SAMOSPRÁVNÉHO KRAJA

OBEC
PONIKY